

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
Факультет урбаністики та просторового планування
Кафедра політичних наук і права
ВГО «АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВНИКІВ»
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФОНД ЕБЕРГАРДА ШЬОКА (ФРН)
ФОНД ПІДТРИМКИ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ (ФРН)
ЮРИДИЧНА КОМПАНІЯ «BLF GROUP»

Збірник наукових праць

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ МЕХАНІЗМИ
ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ: ПОСТМОДЕРНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ,
ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ МОДЕРНІЗАЦІЇ»

КИЇВ 2021

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**
Факультет урбаністики та просторового планування
Кафедра політичних наук і права
ВГО «АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВНИКІВ»
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФОНД ЕБЕРГАРДА ШЬОКА (ФРН)
ФОНД ПІДТРИМКИ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ (ФРН)
ЮРИДИЧНА КОМПАНІЯ «BLF GROUP»

Всеукраїнська науково-практична конференція
***«НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ
МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ:
ПОСТМОДЕРНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ,
ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ МОДЕРНІЗАЦІЇ»***

Збірник наукових праць

КИЇВ 2021

Редакційнаколегія

- Куліков П.М.** – д.е.н., проф., ректор КНУБА (голова)
Стецюк П.Б. – к.ю.н, суддя Конституційного Суду України у відставці
Мьоллер П. – член правління, Директор, Фонд Ебергарда Шьока (Німеччина)
Вайзе Т. – віце-президент Фонду підтримки будівельної галузі
Басараб М.М. – к.п.н., член президії Громадської комісії з розслідування та попередження порушень прав людини в Україні
Бисага Ю.М. – д.ю.н., проф, Ужгородський національний університет
Вангородська Г.І. – директор ЮК «BLFGROUP», КНУБА
Ковальчук О.М. – к.ю.н, доц., КНУ імені Тараса Шевченка
Мамедов А.М. – к.т.н., доц., КНУБА
Мамонтов І.О. – к.ю.н., доц., КНУБА, Заслужений юрист України
Марусяк О. В. – PhD ФРН, Центр політико-правових реформ
Марцеляк О.В. – д.ю.н., проф., КНУ імені Тараса Шевченка, Асоціація українських правників
Марченко М.В. – к.ю.н., Асоціація українських правників
Новицька Н.Б. – д.ю.н., проф., Університет ДФСУ, Асоціація українських правників
Оніщенко Н.М. – д.ю.н., проф., Інститут держави і права ім. В.М. Корецького, Асоціація українських правників
Перегида Є.В. – д.п.н., проф., КНУБА
Похиленко І.С. – к.ю.н., доц., КНУБА
Радченко О.І. – к.ю.н доц., ХНУВС, Асоціація українських правників
Сердюк Н.А. – д.ю.н., проф., КНУБА, Асоціація українських правників
Халабуденко О.А. – к.ю.н., доц., КНУБА
Шамрай В.В. – д.ю.н., доц. КНУ імені Тараса Шевченка
Ямельська Х.Ю. – адвокат, Асоціація українських правників

Рецензенти:

- Новицький Андрій Миколайович** – доктор юридичних наук, професор, директор українського НДІ «Ресурс»
Слюсаренко Юрій Анатолійович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного права Київського національного універ-ту імені Тараса Шевченка
Марцеляк Світлана Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного та міжнародного права Харківського національного університету імені В.М. Каразіна

Збірник матеріалів тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Національний та міжнародний механізми захисту прав людини: постмодерні тенденції розвитку, виклики та шляхи модернізації» (Київ, 26 лютого 2021 року). Зб. наук. пр. Київ–Тернопіль : КНУБА, ВГО «Асоціація українських правників», «Бескиди», 2021. 309 с.

ЗМІСТ

РОЛЬ КОНСТИТУЦІЙНОЇ ТА АДМІНІСТРАТИВНОЇ ЮСТИЦІЇ В НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕХАНІЗМІ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Левус Андрій

Конституційна криза у контексті російської гібридної агресії
проти України..... 10

Марченко Микола

Інституційне реформування Конституційного Суду України
у контексті формування людиноцентристської правової ідеології
в Україні 13

Смокович Михайло

Адміністративна юстиція як дієвий механізм захисту прав людини
в Україні..... 18

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО МЕХАНІЗМУ ЗАХИСТУ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ

Бабюк Алла

Дотримання та захист прав людини і громадянина в рамках
здійснення митної справи..... 23

Жаровська Ірина, Грень Наталія

Аспекти дискримінації осіб старшої вікової групи 26

Завгородня Владислава

Електронні засоби масової інформації: сучасні виклики правового
регулювання та проблеми захисту прав людини 32

Заїка Анастасія

Проблема забезпечення економічних та екологічних прав людини
в контексті проведення земельної реформи в Україні..... 35

Ісламова Анна

Благодійництво – спосіб захисту соціальних прав людини 40

<i>Ковалів Олександр</i>	
Основні засади реформування земельних відносин і природокористування в Україні – в інтересах всього українського народу.....	42
<i>Ковальчук Олександр</i>	
Принципи права у захисті прав і свобод людини	48
<i>Коломієць Віталій</i>	
До питання конституційно-правового статусу Міністерства внутрішніх справ України	51
<i>Магновський Ігор</i>	
Судовий захист як одна з ключових юридичних гарантій прав людини в Україні.....	54
<i>Марцеляк Микола</i>	
Студентські омбудсмани в національному механізмі захисту прав людини	59
<i>Марцеляк Олег</i>	
Місце спеціалізованих омбудсманів в механізмі захисту прав людини в Україні	63
<i>Новицька Наталія, Репеха Наталія</i>	
Окремі аспекти обмеження права на інформацію у фінансових правовідносинах.....	70
<i>Оніщенко Наталія</i>	
Права людини: контекст реформаторських змін	76
<i>Оріховський Микола</i>	
Аксіологічні засади захисту конституційного ладу.....	81
<i>Перегуда Євген, Ткаченко Ілля</i>	
Взаємодія громадянського суспільства, судів, місцевого самоврядування та міжнародних організацій в механізмі захисту права на місто	85
<i>Похиленко Ірина</i>	
До питання про право на освіту	90
<i>Семко Вадим</i>	
Суспільні блага та їх роль у реалізації прав людини.....	96

Сердюк Наталія

Права жінок-військовослужбовців в Україні 101

Сидій Ольга

Постмодерні тенденції розвитку концепту соціальної держави та права людини..... 105

Тетерук Андрій

Коаліційна угода Верховної Ради України VIII скликання та фундаментальні права людини..... 110

Ткаченко Володимир, Климчук Марина

Розвиток «smart-city» на засадах когнітивістики в контексті захисту прав людини..... 114

Уваров Анатолій

Зміст конституційного права кожного володіти, користуватися і розпоряджатися результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності 119

Шамрай В'ячеслав

Конституційне право на володіння вогнепальною зброєю у механізмі захисту прав людини в Україні 122

Ярощук Інна

Конституційне право на охорону здоров'я та медичну допомогу: реалії сьогодення..... 127

МІЖНАРОДНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ

Басараб Михайло

Державна політика щодо відновлення конституційного ладу на окупованих територіях у контексті захисту прав громадян України .. 133

Дерев'янка Сергій, Бичай Руслан

Захист прав внутрішньо переміщених осіб в Україні: політико-правові проблеми 136

<i>Мамонтов Ігор</i>	
Права людини на тимчасово непідконтрольних територіях у контексті протидії фінансуванню тероризму.....	142
<i>Мироненко В'ячеслав</i>	
Захист прав людини і особливості світової політики щодо ракетно-ядерних озброєнь.....	147
<i>Мокренюк Сергій</i>	
Окремі питання документування якнеобхідної складової механізмів захисту прав людини в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України	150
<i>Пилипенко Олександр</i>	
Механізми та стандарти захисту прав людини в країнах Європейського Союзу.....	155
<i>Пристайко Валерій</i>	
Захист прав людини в умовах збройних конфліктів.....	160
<i>Радченко Олександр</i>	
Проблема зловживання правом на звернення до Європейського суду з прав людини.....	163
<i>Римарчук Римма</i>	
Правовий аналіз міжнародної системи захисту особистих немайнових прав людини.....	166
<i>Семяніста Світлана</i>	
Право громадян на публічну інформацію: порівняння, міжнародно-правовий досвід	171
<i>Сидорчук Кирило</i>	
Правосуддя перехідного періоду: історія концепції та пошук оптимального трактування.....	177
<i>Халява Владислав</i>	
Захист прав ветеранів на сучасному етапі державотворення України.....	180
<i>Ямельська Христина</i>	
Правова природа актів м'якого права органів Ради Європи.....	185

ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВІ ВИТОКИ ПРАВ ЛЮДИНИ

Братасюк Марія

Світоглядно-філософський вимір права на захист права як фундаментальної засади збереження основ буття 192

Луцький Роман

Методологічні проблеми праворозуміння: поняття зміст 197

Пшоняк Марія

Деякі підходи до поняття морально-правових колізій..... 201

Сливка Степан

Рефлексія метафізичного сну Дмитра Менделєєва у філософію права..... 204

Халабуденко Олег

Постмодерні «сліди» в праві: погляд через призму концепції прав людини 210

ОКРЕМІ ПИТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ТА МІЖНАРОДНОГО МЕХАНІЗМУ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Безклубий Ігор

Методологічні нотатки на шляху модернізації цивільного законодавства 216

Вигівська Анна

Деякі особливості вдосконалення систем фінансування виборів в Україні 221

Захарченко Петро

Законодавче забезпечення захисту національних інтересів царської Росії в умовах розгортання Першої світової війни:аспект дискримінаційний 225

Колода Андрій

Помилки слідчого: поняття та характерні ознаки 231

Лисенко Олександр, Кузнецова Людмила

Щодо питання довіри в поліцейській діяльності 236

Левчук Аліна

Запобігання корупційних та пов'язаних з корупцією
правопорушень як важливий чинник побудови демократичного
суспільства 239

Новак Анна, Тесленко Олександр

Організація муніципального фінансового контролю: правові
засади та міжнародний досвід..... 244

Панчишин Руслан

Взаємодія органів місцевого самоврядування із суб'єктами
господарської діяльності 251

П'ятницький Андрій

Особливості правового статусу (правового регулювання)
автономних утворень у КНР 256

Шатіло Володимир

Роль управлінської діяльності у конституційному механізмі
державної влади 259

АНГЛОМОВНА СЕКЦІЯ

Oleksandr Marusiak

Freedom of religion vs. National security: case of Ukraine..... 263

Mykola Saltanov

The issue of external legitimacy of the state 266

НІМЕЦЬКОМОВНА СЕКЦІЯ

Olha Andriiv

Sprache und Diskriminierung: Realität oder Kontrafaktualität?..... 269

ТРИБУНА МОЛОДОГО ДОСЛІДНИКА ПРАВ ЛЮДИНИ

Бойко Вікторія

Принцип розумної перестороги, як основа захисту прав людини у відносинах, пов'язаних з використанням штучного інтелекту 273

Анастасія Кравченко

Захист прав споживачів 276

Маланчук Тетяна, Безвін Олексій

Нерозповсюдження хімічної зброї у вимірі міжнародного права.....281

Низовий Євген

Право на перегляд та оскарження судового рішення 284

Федорів Ангеліна

Шляхи удосконалення конституційного права людини на приватність у цифрову епоху 289

Цебенко Соломія, Кирик Уляна

Право на справедливий суд: Практика Європейського суду з прав людини щодо України.....294

Цебенко Соломія, Чернецька Ольга

Взаємозв'язок Ради Європи та України щодо захисту прав людини 297

Шаховець Анастасія

Право на підприємницьку діяльність не заборонену законом 301

Ямельський Назарій

До питання місця репродуктивних прав в системі особистих немайнових прав фізичних осіб 306

*Низовий Євген,
студент ОПШ «Будівельне та містобудівне право»,
факультет урбаністики та просторового планування,
Київський національний університет будівництва і архітектури
Науковий керівник: к.ю.н., доц. Похиленко І.С.*

ПРАВО НА ПЕРЕГЛЯД СПРАВИ ТА ОСКАРЖЕННЯ СУДОВОГО РІШЕННЯ

Всі учасники справи, а також особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи, інтереси та (або) обов'язки, мають право на апеляційний перегляд справи та у визначених законом випадках - на касаційне оскарження судового рішення. З цього твердження одразу можна зробити висновок, що головною умовою права на судовий захист є надана правовою системою України можливість оскарження і перегляду винесеного судового рішення. Використовуючи процедуру оскарження сторони й інші учасники правового процесу можуть досягти скасування судового рішення, що суперечить їх інтересам і певною мірою не відповідає закону. Право апеляційного та касаційного оскарження судових рішень існує з метою забезпечити виконання одного із завдань судочинства, яке полягає в наданні додаткової можливості здобуття правосуддя, що в свою чергу реалізує право на судовий захист. Безумовно, весь процес повинен проходити згідно з нормами чинного законодавства.

Варто зауважити, що не допускається касаційне оскарження судового рішення суду першої інстанції без його перегляду в апеляційному порядку [1].

Судові рішення, які набрали законної сили, обов'язкові для всіх органів державної влади і органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, посадових чи службових осіб та громадян і підлягають виконанню на всій території України, а у випадках, встановлених міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, – і за її межами.

Ігнорування або невиконання судового рішення є підставою для відповідальності, встановленої законом. Обов'язковість судового рішення, котра виникає після винесення рішення, не позбавляє осіб, які не брали участі у справі, можливості звернутися до суду, якщо ухваленим судовим рішенням вирішено питання про їхні права, свободи або інтереси.

Слід зазначити, що висновки щодо застосування норм права, викладені у постановках Верховного Суду, враховуються іншими судами при застосуванні таких норм права та є обов'язковими для всіх суб'єктів владних повноважень, які застосовують у своїй діяльності нормативно-правовий акт, що містить відповідну норму права.

Важливий аспект, котрий існує в більшості правових державах полягає в тому, що судові рішення не можуть бути переглянуті іншими органами чи особами поза межами судочинства, за винятком рішень про амністію та помилування. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи не можуть приймати рішення, які скасовують судові рішення або зупиняють їх виконання.

Розглянемо поняття апеляційної, а згодом і касаційної скарги.

Апеляційна парадигма (назва цього виду оскарження судових рішень походить від латинського слова „*appellatio*” – „звернення до будь-кого”, в даному випадку до вищої судової інстанції) зародилася за часів Римської імперії, коли можна було послідовно, маючи конкретний алгоритм дій, скаржитись на рішення нижчих судів аж до імператора.

В свою чергу, касаційна парадигма перегляду судових рішень виникла у Франції, а потім була сприйнята багатьма європейськими державами.

На теренах України в усі часи проглядалось прогресивне зростання судової системи. Так, за часів різних правителів українських земель малими темпами виникала структура апеляційного оскарження, проте значущий розвиток апеляційне провадження знайшло у визначній пам'ятці українського законодавства «Права, за якими судиться малоросійський народ» (1743). Вона містила окрему главу, присвячену питанням апеляційного оскарження. Деякі науковці навіть пов'язують з

цим нормативним актом виникнення апеляційної форми оскарження судових рішень.

Подати апеляцію був вправі будь-який учасник, не задоволений результатом судового розгляду. У «Правах, за якими судиться малоросійський народ» було визначено поняття «апеляції» як витребування і перенесення з нижчого суду до вищого справи сторін, що судяться, коли одна із них вважала себе скривдженою вироком, винесеним у її справі в цьому нижчому суді [2, ст. 99].

Апеляційний розгляд здійснював вищестоящий суд. Скарга на суддів також подавалась вищестоящому суду і містила заперечення проти незаконних дій суддів або працівників суду. Якщо суд апеляційної інстанції встановлював, що судовий вирок явно порушував закон або що судді допустили зловживання своїми правами, залежно від обставин і ступеня провини суддів, на них могла бути накладена дисциплінарна й грошова кара. У противному разі при з'ясуванні, що вирок суду відповідає закону, а апеляція безпідставна й для суддів образлива, вищестоящий суд карав заявника грошовою покутою або й тяжчою карою, залежно від ступеня його вини [3, с. 24].

Відмінність апеляції від касації полягає в наступному:

Апеляція – одна з форм оскарження судових рішень у цивільних, господарських, адміністративних і кримінальних справах до суду вищої (апеляційної) інстанції, що має право переглядати справу.

Головний принцип відмінності апеляції і касації полягає в тому, що апеляція подається на рішення, що не набрали законної сили, а касація – на ті, що набрали законної сили.

Захист прав і свобод людини, зокрема право на справедливий суд, дозволяє уникнути механічної судової або ж корупційної помилки, що могла виникнути при першому розгляді. Не варто забувати, що за умов розгляду справи двома інстанціями краще забезпечується дотримання законності, оскільки друга інстанція наділена більшою владою. Внаслідок цього формується єдність судової практики, оскільки рішення суду вищого рівня є певним орієнтиром для першої інстанції, що сприяє також зростанню кваліфікації суддівського корпусу. Крім

того, судді апеляційного суду більш неупереджені, оскільки не піддані так званому «місцевому впливу», як судді першої інстанції [4].

Одним із питань оцінки апеляційного розгляду є питання, чи всі рішення суду першої інстанції можуть бути оскаржені в апеляційному порядку.

В західноєвропейських процесах не всі рішення суду першої інстанції можуть стати предметом розгляду апеляційної інстанції. Наприклад, у Франції апеляція не допускається у випадках, якщо предмет спору незначний.

В Україні такий підхід не приживеться, оскільки незначні за розміром позови подаються особами малозабезпеченими. Якщо допустити виключення цієї категорії справ із компетенції апеляційних судів з метою надання їм можливості зосередитись на розгляді майнових спорів з більшою ціною позову, то це призведе до обмеження можливості судового захисту малозабезпеченої категорії громадян, що суперечить принципу доступності до судового захисту. Крім того, обмеження в оскарженні рішень судів першої інстанції може призвести до часткової «безконтрольності правосуддя».

В Україні апеляційна скарга в різних галузях права має свої особливості та строки подання, проте зазначу, що в процесуальному законодавстві провідних держав Європи термін оскарження в апеляційному порядку визначений в один місяць. Даний строк надає особам, що беруть участь у справі, необхідний час для підготовки обґрунтованої скарги і, відповідно, дозволяє не затягувати момент набрання рішенням законної сили.

Поряд з цим, варто зазначити, що в сучасній системі правосуддя, обчислення строку на апеляційне оскарження має починатись з моменту отримання копії рішення.

Касаційний перегляд справи.

Касаційне провадження можна виокремлювати як "правовий нагляд" за судовими рішеннями.

До повноважень суду касаційної інстанції віднесено перегляд справи з питань права (матеріального і процесуального), тобто рішення переглядається тільки в правовому аспекті. Наступною особливістю цієї

інстанції є те, що предметом її розгляду є рішення, що набрали законної сили.

Висновок.

Зваживши всі аспекти цих ґрунтовних і змістовних понять, можна дійти висновку, що головною метою було і залишається створення належних гарантій захисту прав і законних інтересів людини і громадянина в реальності цифровізації і удосконалення законодавства.

Суди мають доволі великі повноваження, тому до судового корпусу мають входити люди гідні, освічені та з почуттям відповідальності перед кожним громадянином. Правова держава характеризується як недопущенням порушень законодавства, прав і свобод людини, так і створенням відповідних гарантій для відновлення цих прав. Кожен громадянин нашої країни має відчувати себе під захистом держави. І вагома роль створення умов для цього відводиться судам.

Список використаних джерел:

1. Кодекс адміністративного судочинства України: від 15.08.2020 Документ 2747-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35-36, № 37. Ст. 446.
2. Маринів В.І. Історія інституту перегляду судових рішень у порядку апеляції та касації у кримінальному судочинстві України. *Юрист України*. 2014. № 1. С. 96–103.
3. Костюченко О. Ю. Апеляційне оскарження судових рішень у кримінальному процесі України : монографія. К. : Київ. ун-т, 2006. 182 с.
4. Ємельянова І.І. Теоретичні та практичні аспекти апеляційного і касаційного перегляду судових рішень в цивільному судочинстві. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_1699 (дата звернення: 15.01.2021).